

SOORTGERICHT ONDERZOEK

Drie locaties in gemeente Barneveld: Lijsterstraat, Dr. Albert Schweitzerlaan en Putterweg

Gemeente Barneveld

28 NOVEMBER 2018

Contactpersoon

HERMAN BOUMAN

Arcadis Nederland B.V.
Postbus 4205
3006 AE Rotterdam
Nederland

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doel	5
1.2	Leeswijzer	5
2	PLANGEBIED EN INGREEP	6
2.1	Putterweg, Garderen	6
2.2	Dr. Albert Schweitzerlaan, Barneveld	6
2.3	Lijsterstraat, Barneveld	7
3	SOORTGERICHT ONDERZOEK	9
3.1	Methoden	9
3.1.1	Huismus	9
3.1.2	Vleermuizen	9
3.1.3	Steenuil	10
3.2	Resultaten	10
3.2.1	Huismus	10
	Putterweg	10
	Lijsterstraat	10
3.2.2	Vleermuizen	11
	Putterweg	11
	Dr. Albert Schweitzerlaan	11
	Lijsterstraat	11
3.2.3	Steenuil	12
	Putterweg	12
3.2.4	Effecten en toetsing	14
4	CONCLUSIE EN ADVIES	15
4.1	Huismus	15
4.2	Vleermuizen	15
4.3	Steenuil	15
4.4	Algemene mitigerende maatregelen (zorgplicht)	16

COLOFON

17

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doel

De gemeente Barneveld is voornemens om op drie verschillende locaties projecten te gaan realiseren, zijnde het slopen van het dorps huis aan de Putterweg in Garderen, het herontwikkelen van dit gebied tot 16 woningen inclusief openbare parkeergelegenheid, het slopen van een school aan de Dr. Albert Schweitzerlaan in Barneveld, het herontwikkelen van de Ds. J. Fraanjeschool en de voormalige Eben-Haëzerschool aan de Lijsterstraat in Barneveld.

In het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb) is het voor de initiatiefnemer noodzakelijk om op de hoogte te zijn van beschermde natuurwaarden in en in de directe omgeving van het plangebied. Om te bepalen of het plan leidt tot overtreding van verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en effecten op beschermde gebieden kunnen optreden, wordt als eerste stap een zogenaamde Quick scan uitgevoerd. Een Quick scan kan gezien worden als een eerste stap en risico-inschatting of en zo ja met welke inspanning, soortgericht onderzoek noodzakelijk is. De gemeente Barneveld heeft deze Quick scan laten uitvoeren en op grond van de bevindingen is beoordeeld dat voor een aantal locaties soortgericht onderzoek uitgevoerd moet worden. Alle drie de locaties zijn geschikt bevonden voor vleermuizen. De locatie langs de Lijsterstraat in Barneveld is tevens geschikt voor huismussen. Daarnaast is de locatie langs de Putterweg geschikt voor de steenuil.

Voorliggende rapportage beschrijft de resultaten van het soortgericht onderzoek op de drie locaties in Barneveld. Daarnaast wordt ook ingegaan op de effecten als gevolg van de werkzaamheden en de toetsing aan de Wnb. Tot slot wordt naast de conclusie advies gegeven over de vervolgstappen die vanuit de Wnb noodzakelijk zijn

Tabel 1-1 Soortgericht onderzoek op de 3 locaties

Locatie	Huismus	Vleermuis	Steenuil
Putterweg, Garderen	Ongeschikt	Ja	Ja
Dr. Albert Schweitzerlaan, Barneveld	Ongeschikt	Ja	Ongeschikt
Lijsterstraat Barneveld	Ja	Ja	Ongeschikt

1.2 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt toegelicht hoe de projectgebieden er uit ziet en welke werkzaamheden er zullen plaatsvinden. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 besproken hoe het soortgericht onderzoek is uitgevoerd en wat de resultaten per onderzochte soort of soort groep zijn. Tenslotte worden de conclusies en advies per soortgroep besproken in hoofdstuk 4.

2 PLANGEBIED EN INGREEP

2.1 Putterweg, Garderen

Het plangebied aan de Putterweg 1 in Garderen bestaat uit het oude dorps huis (de Koepel) en een kinderdagverblijf. Beide gebouwen zijn laagbouw met een plat dak. De gebouwen zijn omringd door bomenlanen en een parkeerplaats. Aangrenzend aan het projectgebied ligt een vrij open agrarisch landschap. Daarnaast staan vrijstaande woonhuizen en boerderijen.

Op deze locatie wordt het oude dorps huis en kinderdagverblijf gesloopt en wordt ruimte gemaakt voor 16 woningen en een nieuwe parkeerplaats. Een viertal schuren ten westen van het dorps huis wordt ook gesloopt en wordt betrokken bij de plannen. De exacte invulling is ten tijde van het onderzoek niet geheel duidelijk. Wat wel zeker is, is dat deze schuren worden gesloopt vanwege de ontwikkelingen.

Tijdens de Quick scan is vastgesteld dat aanwezigheid van vleermuizen en steenuilen niet uitgesloten kunnen worden. Soortgericht onderzoek is nodig om te bepalen of er sprake is van een ontheffingsplicht Wnb.

Figuur 2-1 De projectlocatie aan de putterweg 1 in Garderen (Globespotter)

2.2 Dr. Albert Schweitzerlaan, Barneveld

De Koningin Julianaschool aan de Dr. Albert Schweitzerlaan in Barneveld laagbouw met een plat dak. Ten zuiden van de school ligt een klein grasveld en in het noorden een vijver. In de nabije omgeving liggen woonwijken. De school en de groenstroken zijn omgeven door bomenrijen. De school wordt gesloopt. Ten tijde van het opstellen van deze rapportage is de herbestemming van het perceel onbekend. Tijdens de Quick scan is de noodzaak voor vleermuisonderzoek bevestigd. Overige beschermde soorten zijn uitgesloten van de planlocatie.

Figuur 2-2 Locatie van de Koningin Julianaschool aan de Dr. Albert Schweitzerlaan in Barneveld (globespotter)

2.3 Lijsterstraat, Barneveld

Het plangebied aan de Lijsterstraat in Barneveld bestaat uit de Fraanjeschool en de voormalige Eben-Haëzerschool. De voormalige Eben-Haëzerschool is afgedekt met een plat dak en de Fraanjeschool heeft schuine daken met dakpannen. Rondom beide gebouwen staan volgroeide bomen van enige leeftijd. In het zuidwesten van de scholen ligt een klein sportveld. Daarnaast zijn beide scholen omgeven door woonwijken. Beide gebouwen dienen gesloopt te worden, met een jaar ertussen, waarbij mogelijk een aantal van de omliggende bomen gekapt worden. Zie figuur hieronder.

Tijdens de Quick scan zijn bij de Fraanjeschool geen huismussen aangetroffen, maar gezien de geschiktheid van de locatie is soortgericht onderzoek noodzakelijk om de aanwezigheid definitief uit te sluiten. De Fraanjeschool en Eben-Haëzerschool zijn geschikt bevonden voor vleermuizen, waardoor ook vleermuisonderzoek noodzakelijk is.

Figuur 2-3 Locatie Franjeschool en de voormalige Eben-Haëzerschool aan de Lijsterstraat in Barneveld (globespotter)

3 SOORTGERICHT ONDERZOEK

3.1 Methode

3.1.1 Huismus

Het huismussenonderzoek is uitgevoerd conform Kennisdocument Huismus (BIJ12).

Tijdens de veldbezoeken is gelet op nestindicerend gedrag, zoals roepende mannetjes, parende huismussen, in- en/of uitvliegende dieren bij een nestplaats, of dieren die nestmateriaal bij zich hebben. Hierbij is ook gelet op aanwezigheid van nestplaatsen in de gebouwen die te vinden zijn door mestsporen en nestmateriaal ter hoogte van het dak. Tevens is onderzocht of het plangebied een functie als foerageergebied heeft.

Tabel 3-1 Verantwoording huismussenonderzoek

Locatie	Datum	Weersomstandigheden
Lijsterstraat	12-4-2018	17°C, 1 Bft, licht bewolkt
Lijsterstraat	4-5-2018	19°C, 1 Bft, licht bewolkt

3.1.2 Vleermuizen

Het vleermuizenonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2017 van het Netwerk Groene Bureaus. Tijdens vijf veldbezoeken is onder geschikte weersomstandigheden veldonderzoek uitgevoerd; drie gedurende de zomerperiode (15 mei tot 15 juli) en twee gedurende baltperiode (15 augustus tot 1 oktober). Zie onderstaande tabel voor de verantwoording van de veldbezoeken.

Tijdens het vleermuizenonderzoek is gelet op verblijfplaats-indicerend gedrag, zoals in- en uitvliegen, zwermen en het aantikken van de muur nabij een mogelijke verblijfplaats. Daarnaast is ook onderzocht of de omgeving functioneel is als leefgebied; foerageergebied en vliegrouete. Het onderzoek is uitgevoerd met een batdetector; de Batlogger M. Deze batdetector maakt vleermuisgeluiden hoorbaar en neemt de geluiden ook op. Indien een soort niet ter plaatse bepaald kan worden, kan aan de hand van een opname achteraf gecontroleerd worden welke soort het betreft.

Tabel 3-2 Verantwoording vleermuizenonderzoek

Locatie	Datum	Weersomstandigheden
Putterweg	28 mei 2018 avond	25°C, Bft 3, licht bewolkt
	26 juni 2018 ochtend	23°C, Bft 2-3, licht bewolkt
	3 juli 2018 avond	26°C, Bft 2, niet bewolkt
	10 september 2018 avond	16°C, Bft 2, bewolkt
	4 oktober 2018 avond	13°C, Bft 1, helder
Dr. Albert Schweitzerlaan	25 mei 2018 ochtend	16°C, 2-3 Bft, bewolkt
	4 juni 2018 avond	19°C, 2 Bft, bewolkt
	11 juli avond	23°C, Bft 2, sluier bewolking
	22 augustus 2018	20°C, 1 Bft, licht bewolkt
	20 september 2018	18°C, Bft 3, bewolkt

Locatie	Datum	Weersomstandigheden
Lijsterstraat	24 mei 2018	16° C, 2 Bft, geen neerslag
	5 juni 2018	19° C, 2 Bft, bewolkt
	5 juli 2018	18° C, 2 Bft, geen neerslag
	21 augustus 2018	20° C, 1 Bft, licht bewolkt
	19 september 2018	18° C, 2 Bft, geen neerslag

3.1.3 Steenuil

Het steenuilenonderzoek is uitgevoerd conform het kennisdocument – Steenuil BIJ12 (2017). Tijdens drie veldbezoeken is onder geschikte weersomstandigheden veldonderzoek uitgevoerd; gedurende de periode van 15 februari t/m 15 april, in de avondschemer vanaf een halfuur na zonsondergang tot middernacht of in de ochtendschemer van anderhalf uur voor zonsopkomst tot zonsopkomst. Zie onderstaande tabel voor de verantwoording van de veldbezoeken.

Tijdens het steenuilenonderzoek is gelet op verblijfplaats-indicerend gedrag, zoals het aantreffen van een nest, bezoek van een steenuil aan een waarschijnlijke nestplaats of de waarneming van transport van voedsel naar jongen of bedelende jongen in nestopening. Daarnaast is ook onderzocht of er sporen aanwezig zijn in de vorm van mest of braakballen.

Tabel 3-3 Verantwoording steenuilen onderzoek

Locatie	Datum	Weersomstandigheden
Putterweg	22 februari 2018	14° C, Bft 2, licht bewolkt
	30 maart 2018	16° C, Bft 2, sluier bewolking
	16 april 2018	18 °C, Bft 3, bewolkt
	28 mei 2018	25 °C, Bft 2-3, licht bewolkt

3.2 Resultaten

3.2.1 Huismus

Putterweg

Diverse huismussen in de hagen ten zuiden van de Koepel, naar schatting 6-10 exemplaren. Dit betreffende foeragerende en rustende exemplaren. De verblijfplaatsen van deze huismussen zitten waarschijnlijk ten zuiden van de haag in de woning of enkele bedrijfsgebouwen die daar staan.

Lijsterstraat

Er zijn geen huismussen aangetroffen in de Fraanjeschool en de voormalige Eben-Haëzerschool aan de Lijsterstraat in Barneveld. Daarnaast is het groen rondom de scholen geen essentieel foerageergebied voor huismussen.

3.2.2 Vleermuizen

Putterweg

In de locatie aan de Putterweg 1 zijn geen vleermuizenverblijven aangetroffen. Rondom het gebouw zijn wel enkele foeragerende dwergvleermuizen waargenomen die waarschijnlijk een verblijfplaats hebben in de woonhuizen en boerderijen in de omgeving van de locatie. In het woonhuis ten westen van de locatie (zie Figuur 3-3 rode cirkel) is een verblijfplaats gewone dwergvleermuizen vastgesteld. Bij dit woonhuis is ook een passerende laatvlieger waargenomen. De verblijfplaats van de laatvlieger zit ten zuidwesten van het woonhuis. Mogelijk de boerderij die daar staat of anders verderop in een van de woonhuizen. Dit is helaas niet vastgesteld in het onderzoek.

Dr. Albert Schweitzerlaan

In de Koningin Julianaschool zijn geen vleermuizenverblijven aangetroffen. In de buurt van de school zijn wel enkele vleermuizen waargenomen. Zo is er tweemaal een passerende laatvlieger vastgesteld over het grasveld ten noorden van de school en een foerageergebied rond de vijver ten noorden van de school. Iets noordelijker ligt een tweede vijver waar foeragerende watervleermuizen zijn vastgesteld. Langs de bomerrij tussen de twee vijvers zijn een tweetal gewone grootoorvleermuizen aangetroffen. In de omgeving van de school zijn verschillende paarroepende dwergvleermuizen waargenomen die vermoedelijk verblijfplaatsen hebben in de aangrenzende woonwijken. Net ten zuidoosten van de school in de Iepenhof is bij beide najaarsonderzoeken een paarroepende gewone dwergvleermuis aangetroffen. In deze woning is een paarverblijfplaats aanwezig. Ten zuiden van het plangebied rondom een parkje aan de Bloemendaallaan zijn relatief weinig waarnemingen gedaan van vleermuizen. De gebouwen zien er geschikt uit als verblijfplaats en er zijn voldoende mogelijkheden om te foerageren. Toch zijn er zeer lage aantallen vleermuizen waargenomen.

Lijsterstraat

In beide scholen aan de Lijsterstraat zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen van vleermuizen. Tussen de gebouwen loopt wel een vliegrouwe voor enkele (2-5 stuks) gewone dwergvleermuizen. Daarnaast zijn rondom de locatie (maar niet bij de scholen zelf) enkele paarroepende dwergvleermuizen aangetroffen die vermoedelijk verblijfplaatsen hebben in de woonwijken aan de oost- en westkant van de scholen. Tevens zijn op het sportveld naast de scholen enkele foeragerende laatvliegers waargenomen. Deze komen uit de oostelijk liggende woonwijken. Ook de omgeving rondom de Aldi ten noorden van de scholen fungeert als foerageergebied voor vleermuizen. Hier zijn laatvliegers en rosse vleermuizen aangetroffen. Tenslotte zit er aan de noordkant van het gebied aan de Bouwheerstraat naast de rotonde in de hoogbouw een groot winterverblijfplaats. Bij het najaarsonderzoek zijn rondom dit gebouw zwermende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Dit zwermende gedrag is een goede indicatie dat er een groot winterverblijf aanwezig is. Gezien de geschiktheid van deze gebouwen ten opzichte van de laagbouw binnen het projectgebied is het aannemelijk dat vleermuizen de voorkeur geven aan de hoogbouw in de buurt van het plangebied.

Figuur 3-1 Rode lijn geeft locatie vliegroute vleermuizen aan

3.2.3 Steenuil

Putterweg

Binnen het projectgebied aan de Putterweg 1 zit geen verblijfplaats van de steenuil. De steenuil is wel waargenomen in het projectgebied en ook in de directe omgeving. De steenuil is waargenomen op de vervallen schuurtjes direct aangrenzend aan de Koepel, hier lagen ook verschillende braakballen wat duidt op een rustplaats van de soort. De steenuil is tevens waargenomen op een schuurtje helemaal in het zuiden aan de Hoge Boeschoterweg. Het is aannemelijk dat de steenuil een permanente verblijfplaats heeft in de boerderij aan de zuidwestkant van het projectgebied (zie groene cirkel in Figuur 3-3). Mede door de territoriumroep die vanuit de hoek is waargenomen. Door de hoeveelheid schuurtjes op dit adres is moeilijk te zeggen waar de steenuil exact zit. Aangezien dit terrein ongemoeid blijft van de geplande ontwikkeling is dat verder geen probleem.

Steenuilen hebben een leefgebied met een straal van 250 meter rond hun nest. Door het verwijderen van het buurthuis 'de Koepel', het kinderdagverblijf en omliggend gebied (zie Figuur 3-2) gaat er maximaal 4.7% van het territorium van de steenuil verloren.

Figuur 3-2 Oppervlakte wat in het ergste geval verloren gaat van het territorium van de steenuil

Figuur 3-3 Waarnemingen Putterweg 1. Rode cirkel: locatie kraamverblijf vlemuizen in nabij gelegen woonhuis. Groene cirkel: verblijfplaats steenuil en zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis. Groene stippen: waarnemingen steenuil. Zwart vierkant: locatie projectgebied.

3.2.4 Effecten en toetsing

Door de werkzaamheden gaat er maximaal 4.7% van het leefgebied van de steenuil verloren (zie Figuur 3-2) dit is een zeer klein oppervlakte van het leefgebied (<20%) van de steenuil en zal de functionaliteit van diens territorium niet aantasten. Daarnaast zijn er in de omgeving voldoende alternatieve geschikte foerageergebieden aanwezig voor de steenuil.

Door de voorgenomen werkzaamheden gaat tevens een rustplaats van de steenuil verloren. In de omgeving zijn echter voldoende geschikte alternatieve rustplaatsen aanwezig. Zoals bij de nabijgelegen boerderij ten zuid-westen van de huidige rustplaats. Bij deze boerderij is ook een waarneming gedaan van de steenuil tijdens het veldbezoek (zie Figuur 3-3) en fungeert potentieel al als rustplaats . Door het verdwijnen van de rustplaats tijdens de werkzaamheden gaat de functionaliteit van het foerageergebied rondom deze rustplaats niet verloren. Het voldoet derhalve om mitigerende en compenserende maatregelen te treffen. Er hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd voor de steenuil.

4 CONCLUSIE EN ADVIES

In opdracht van de gemeente Barneveld heeft Arcadis een natuurtoets Wet natuurbescherming (Wnb) uitgevoerd. Op basis van de resultaten van deze natuurtoets is ook soortgericht onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van huismussen, vleermuizen en steenuilen binnen het projectgebied. De conclusie van het onderzoek staat in de volgende paragrafen toegelicht.

4.1 Huismus

Er zijn geen verblijfplaatsen van huismussen aangetroffen in de Franjeschool en de voormalige Eben-Haëzerschool aan de Lijsterstraat in Barneveld. Op basis van het uitgevoerde onderzoek zijn er geen vervolgstappen vanuit de Wnb benodigd en staan de resultaten eventuele plannen niet in de weg.

4.2 Vleermuizen

Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de gebouwen binnen de drie projectlocaties. Tussen de gebouwen aan de Lijsterstraat loopt wel een vliegrouete voor gewone dwergvleermuizen. Deze vliegrouete wordt echter niet drukbezocht en is daarmee ook geen essentiële route voor de populatie. Daarnaast zullen bij de nieuwbouw op deze locatie ook weer geschikte vliegroutes aanwezig zijn.

Er dienen wel mitigerende maatregelen te worden getroffen zodat vleermuizen die gebruikmaken van de vliegrouete tussen de gebouwen tijdens de werkzaamheden niet verstoord worden. Dit kan als volgt worden voorkomen (kennisdocument gewone dwergvleermuis BIJ12):

- Zorg dat er geen toename van verlichting nabij groen plaats vindt
- Lichtbronnen niet direct op bomen plaatsen en de lichtbronnen naar beneden gericht te plaatsen.
- Er kan worden gewerkt met armaturen die het licht direct richten met een scherpe bundel om onnodige verstrooiing tegen te gaan.
- Boven een hoogte van 3 meter moet er een donkere zone aanwezig zijn waar de vleermuizen ongestoord kunnen vliegen.

Aangezien er geen vleermuizen zijn aangetroffen in de gebouwen worden er geen negatieve effecten verwacht op verblijfplaatsen van vleermuizen en is er geen sprake van overtreding van de Wnb.

4.3 Steenuil

Er is geen nestlocatie van de steenuil aangetroffen in binnen of direct aangrenzend aan het plangebied. Er is echter wel een nestlocatie aanwezig in de boerderijen ten zuidwesten van het plangebied. Dit betekent dat het plangebied wel onderdeel uitmaakt van het foerageergebied van de soort. Door de werkzaamheden gaat echter maar een klein deel (max 4.7%) van het foerageergebied van de steenuil verloren. Er is hier dus wel sprake van oppervlakteverlies. Maar aangezien er voldoende alternatief leefgebied aanwezig is, is er geen sprake van een afname van functionaliteit van het foerageergebied van de steenuil. Het is niet nodig om mitigerende of compenserende maatregelen te treffen voor het verlies van leefgebied van de steenuil ten gevolge van de werkzaamheden.

Binnen het plangebied is tevens een rustplaats aangetroffen van de steenuil. Direct aangrenzend aan het plangebied en nabij de rustplaats zijn voldoende alternatieve potentiële rustplaatsen aanwezig. Het verlies van de rustplaats binnen het plangebied zorgt derhalve niet voor een verlies of afname van functionaliteit van het leefgebied van de steenuil. Er moeten echter wel maatregelen worden getroffen om te compenseren voor het verlies van de rustplaats (kennisdocument steenuil, BIJ12 (2017):

- Plaatsen van een nestkast in de directe omgeving van de verloren rustplek
- Zorgen voor voldoende zit- en uitkijkposten, bijvoorbeeld door het aanbrengen van paaltjes

Wanneer deze maatregelen worden getroffen is het niet noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen voor de steenuil.

4.4 Algemene mitigerende maatregelen (zorgplicht)

Op alle locaties dient er rekening gehouden te worden met aanwezigheid van broedvogels en algemeen voorkomende zoogdieren (zorgplicht):

- Broedvogels: Voer werkzaamheden bij voorkeur buiten het broedseizoen uit. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart tot 15 juli, maar kan afhankelijk van het weer en andere factoren verschuiven. Indien begroeiing verwijderd wordt in het broedseizoen dient vooraf door een deskundig ecooloog geschouwd te worden of een nestplaats aanwezig is. Indien aanwezig dienen passende maatregelen bepaald te worden.
- Algemeen voorkomende zoogdieren: Houd tijdens de werkzaamheden te allen tijde rekening met de algemene zorgplicht: werk in één richting, de richting waarin soorten kunnen vluchten. Het materieel moet zorgvuldig en deskundig worden gebruikt, zodat geen onnodige schade wordt veroorzaakt of onnodige verstoring van flora en fauna optreedt.

COLOFON

SOORTGERICHT ONDERZOEK
DRIE LOCATIES IN GEMEENTE BARNEVELD: LIJSTERSTRAAT, DR. ALBERT SCHWEITZERLAAN EN
PUTTERWEG

KLANT

Gemeente Barneveld

AUTEUR

I. van Hamersveld

PROJECTNUMMER

C05062.000205.1000

ONZE REFERENTIE

079975196 A

DATUM

28 november 2018

STATUS

Definitief

Arcadis Nederland B.V.

Postbus 4205
3006 AE Rotterdam
Nederland
+31 (0)88 4261 261

www.arcadis.com